EIROPAS PARLAMENTS 2009 - 2014

Ārlietu komiteja

2013/2024(INI)

27.9.2013

ATZINUMS

Sniegusi Ārlietu komiteja

Juridiskajai komitejai, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai un Konstitucionālo jautājumu komitejai

par Stokholmas programmas termiņa vidusposma pārskatīšanu
(2013/2024(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Jean-Jacob Bicep*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Ārlietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Juridisko komiteju, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju un Konstitucionālo jautājumu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. mudina Komisiju un Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) veikt praktiskus pasākumus, lai nodrošinātu lielāku ES ārlietu un iekšlietu politikas saskaņotību un konsekvenci atbilstīgi saistībām, kas cita starpā izklāstītas Komisijas paziņojumā „Brīvības, drošības un tiesiskuma telpas nodrošināšana Eiropas pilsoņiem — Stokholmas programmas īstenošanas rīcības plāns” (COM(2010)0171);

2. uzsver, ka saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību (LES) cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums ir gan ES iekšpolitikas, gan ārpolitikas centrā, kā noteikts LES 2., 3. un 21. pantā, un tāpēc uzskata, ka minēto vērtību ievērošana, aizsardzība un veicināšana būtu saskaņoti jāsekmē, lai nodrošinātu ES uzticamību pasaulē; pauž nožēlu par Komisijas ilgstošo atteikumu izstrādāt cilvēktiesību rīcības plāna projektu, lai veicinātu ES vērtības brīvības, drošības un tiesiskuma politikas ārējā dimensijā, kā to Stokholmas programmā aicināja darīt Padome; atzinīgi vērtē ES stratēģiju par cilvēktiesībām un demokrātiju un ar to saistīto rīcības plānu par cilvēktiesībām, kura uzmanības centrā cita starpā ir cilvēku tirdzniecības apkarošana, sieviešu cilvēktiesību ievērošana un jautājumi, kas saistīti ar bezvalstniecību un migrantu patvaļīgu aizturēšanu trešās valstīs, tomēr norāda, ka stratēģija un to papildinošais rīcības plāns neaizvieto cilvēktiesību rīcības plānu;

3. atzinīgi vērtē nolīguma projektu, par ko 47 Eiropas Padomes dalībvalstis un Eiropas Savienība vienojās attiecībā uz ES pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, un gaida labvēlīgu Eiropas Savienības Tiesas atzinumu par paredzēto tekstu; aicina Parlamentu un Padomi pēc Tiesas galīgā nolēmuma paziņošanas strauji ratificēt nolīgumu;

4. pauž stingru pārliecību, ka ES un tās dalībvalstīm nebūtu jāparaksta nolīgumi ar trešām valstīm brīvības, drošības un tiesiskuma (BDT) jomā, ja pastāv nopietns cilvēktiesību pārkāpumu risks un netiek atbalstīts tiesiskums; uzsver, ka ikviens nolīgums šajā jomā būtu jānoslēdz pēc rūpīga novērtējuma par ietekmi uz cilvēktiesībām un tajā būtu jāietver atlikšanas klauzula attiecībā uz cilvēktiesībām; aicina Komisiju izstrādāt uzraudzības mehānismus, kas ļauj īstenot BDT politikas aspektu sabiedrisko kontroli, iesaistot pilsonisko sabiedrību trešās valstīs; aicina Komisiju paskaidrot, kādi drošības pasākumi tiek piemēroti, lai nodrošinātu, ka informācija, ko trešās valstis sniedz saskaņā ar Eiropola nolīgumiem, netiek iegūta ar spīdzināšanu vai ļaunprātīgu izturēšanos;

5. pauž bažas par arvien lielāku prasību izvirzīšanu kaimiņvalstīm saistībā ar ES migrācijas un robežu pārvaldības politiku; prasa pieeju ES migrācijai un robežu pārvaldībai pamatot uz cilvēktiesībām, nodrošinot, ka legālu un nelegālu migrantu, kā arī citu neaizsargātu grupu tiesības ir primārais apsvērums; atgādina Eiropas Cilvēktiesību konvencijas eksteritoriālu piemērošanu ES migrācijas politikas īstenošanā, kā lēmusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa;

6. jo īpaši atzīst cilvēktiesību pārkāpumus Grieķijas pierobežā ar Turciju, kur Grieķijas iestāžu veiktā žoga būvniecība un ziņojumi par bēgļu, patvēruma meklētāju un nelegālo

migrantu kolektīvu izraidīšanu un sistemātisku ilgstošu aizturēšanu, kā arī bērnu aizturēšanu liecina par Eiropas un starptautisko tiesību aktu pārkāpumiem;

7. atgādina, ka dalībvalstis ir kopīgi atbildīgas par Savienības ārējām robežām; turpina paust satraukumu par gadījumiem pie Grieķijas un Turcijas, Kipras, Maltas un Itālijas robežām saistībā ar nelegālo migrantu ierašanos un aicina dalībvalstis ar Komisijas un EĀDD atbalstu nodrošināt, ka valsts iestādes izvērtē katras tādas personas individuālo situāciju, kura ierodas attiecīgās valsts teritorijā, pamatojoties uz starptautiskajām un Eiropas cilvēktiesību saistībām un ņemot vērā neaizsargāto grupu vajadzības; aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis minimālo pakalpojumu nodrošināšanā — piemēram, pienācīgas veselības aprūpes un izmitināšanas nodrošināšanā — bēgļiem, patvēruma meklētājiem un nelegālajiem migrantiem, kuri ierodas ES teritorijā;

8. aicina Komisiju ziņot par pasākumiem, kas tiek veikti, lai novērstu trešo valstu migrantu patvaļīgu aizturēšanu, atbilstīgi tās saistībām saskaņā ar ES Cilvēktiesību rīcības plāna 14. punkta d) apakšpunktu;

9. pauž satraukumu par to, ka pieaug nāves gadījumu skaits, jo īpaši jūrā, un cilvēktiesību pārkāpumu skaits, nelegāliem migrantiem mēģinot iekļūt ES; pieprasa Komisijai apspriesties ar Parlamentu pirms jebkāda nolīguma noslēgšanas starp *Frontex* un kādu trešo valsti; uzstāj, ka ar šiem nolīgumiem ir jānodrošina stingrāki aizsargmehānismi, lai garantētu, ka cilvēktiesību standarti tiek pilnā mērā ievēroti, tostarp attiecībā uz atgriešanos, kopīgu patrulēšanu, meklēšanas, glābšanas vai pārtveršanas operācijām; vērš uzmanību uz starptautisku organizāciju (Eiropas Padomes un ANO), Pamattiesību aģentūras un Eiropas Ombuda ziņojumiem par ES ārējo robežu pārvaldības ietekmi uz migrantu tiesībām un to, kā *Frontex* ievēro pamattiesības; aicina ES iestādes un dalībvalstis steidzami rīkoties, lai pārtrauktu migrantu tiesību pārkāpumus, kam reizēm ir letālas sekas, un mudina ES un tās dalībvalstis ievērot savas starptautiskās saistības; tādēļ mudina ES izmeklēt visus ziņojumus par ļaunprātīgu *Frontex* attieksmi pret migrantiem, bēgļiem un patvēruma meklētājiem pie ES robežām, jo īpaši attiecībā uz aizturēšanas apstākļiem; uzsver — jo īpaši ņemot vērā sevišķo nestabilitāti un politiskos satricinājumus Vidējo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionā, attiecīgajiem Komisijas dienestiem, EĀDD un ES īpašajām aģentūrām ir jākoordinē to centieni kā daļa no holistiskas pieejas, lai risinātu nelegālās imigrācijas problēmu ES dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas principiem un vērtībām un ES centieniem attiecīgajā reģionā un plašākā dienvidu kaimiņreģionā stabilizācijas un demokratizācijas nolūkā atbilstīgi kopējai ārpolitikai un drošības politikai un kopējai drošības un aizsardzības politikai;

10. pauž dziļas bažas par trešo valstu valstspiederīgo (TVVP) likteni un bezvalstniekiem, kas tiek uzņemti atpakaļ saskaņā ar ES atpakaļuzņemšanas nolīgumiem (ESAN), tostarp par nenoteiktas aizturēšanas gadījumiem, juridiski nenoteiktām situācijām vai izraidīšanu uz izcelsmes valsti, un pieprasa TVVP klauzulu no šiem nolīgumiem izslēgt; uzsver, ka ir svarīgi īstenot Komisijas ieteikumus, kas sniegti atpakaļuzņemšanas nolīgumu izvērtējumā; aicina Komisiju atļaut NVO, starptautiskām organizācijām un Eiropas Parlamenta pārstāvjiem piedalīties apvienotajās atpakaļuzņemšanas komitejās un mudina Komisiju atļaut Parlamenta piekļuvi minēto komiteju sagatavotajiem dokumentiem; mudina Komisiju un dalībvalstis cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā nekavējoties pārtraukt ESAN piemērošanu;

11. aicina Komisiju paplašināt Pamattiesību aģentūras darbības jomu, lai tā aptvertu visas kandidātvalstis un kaimiņvalstis, piešķirot tai īpašu nozīmi ES iestāžu konsultēšanā par to, kā nodrošināt cilvēktiesību politikas iekšējo un ārējo aspektu saskaņotību un konsekvenci; prasa ieviest vienādus pamattiesību ievērošanas rādītājus visās dalībvalstīs;

12. aicina Komisiju un dalībvalstis veikt vajadzīgos likumdošanas un administratīvos pasākumus, lai būtu iespējama ārkārtas vīzu izdošana un tiktu sekmēta pagaidu patvēruma nodrošināšana cilvēktiesību aizstāvjiem, kas pakļauti apdraudējumam trešās valstīs; aicina izvērtēt esošās mobilitātes partnerības, īpaši saikni starp palīdzību attīstības jomā un legālo un nelegālo migrāciju, kā noteikts dokumentā par vispārēju pieeju migrācijai;

13. atgādina par *Frontex* un Eiropas Policijas akadēmijas būtisko lomu tiesībaizsardzības darbinieku un robežsargu apmācībā, lai nodrošinātu Eiropas tiesu un tiesībaizsardzības sistēmas darbību, kurā ievērotas migrantu cilvēktiesības;

14. uzsver, ka dalībvalstu ilgstošā atteikšanās pievienoties Starptautiskajai konvencijai par visu migrējošo darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu tiesību aizsardzību, kas ir starptautiska cilvēktiesību pamatkonvencija, grauj cilvēktiesību nedalāmības pamatprincipu un mazina ES uzticamību tās darbībā ar trešām valstīm cilvēktiesību jautājumos;

15. stingri atbalsta Eiropadomes aicinājumu stiprināt *Frontex* nozīmi saskaņā ar Stokholmas programmu, lai uzlabotu tās spēju efektīvāk reaģēt uz mainīgajām migrācijas plūsmām;

16. prasa vienotāku pieeju cilvēktiesību dialogiem un tieslietu, brīvības un drošības apakškomitejām, kas ir izveidotas saskaņā ar nolīgumiem ar trešām valstīm, jo īpaši ar valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņvalstu politika, un vispārīgāk — ar visām valstīm, uz kurām attiecas atpakaļuzņemšanas nolīgumi;

17. aicina ES pastiprināti pievērsties bezvalstnieku jautājumam trešās valstīs, tostarp izstrādājot kopēju Komisijas un EĀDD sistēmu šādu jautājumu risināšanai ar trešām valstīm, kā paziņots ES cilvēktiesību rīcības plānā;

18. atzinīgi vērtē ES iestāžu un dalībvalstu pastāvīgos centienus veicināt vispārēju atbalstu Starptautiskajai Krimināltiesai (SKT) un sadarbību ar to, jo tā ir būtisks līdzeklis, lai noziegumu upuriem nodrošinātu tiesiskumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un sekmētu starptautisko humanitāro tiesību un cilvēktiesību ievērošanu; mudina visas dalībvalstis noslēgt pamatnolīgumus ar SKT, jo īpaši par liecinieku pārvietošanu, pagaidu atbrīvošanu, attaisnoto personu pārvietošanu un spriedumu izpildi; aicina ES dalībvalstis kā SKT Romas statūtu dalībvalstis nodrošināt, ka SKT ir nepieciešamie līdzekļi, lai pildītu savas pilnvaras un nodrošinātu taisnīgumu stingrā, taisnīgā un pārredzamā veidā;

19. aicina Padomi un Komisiju rūpīgi apsvērt Parlamenta ieteikumus un tos iekļaut turpmāko pasākumu programmā vai stratēģijā pēc Stokholmas programmas īstenošanas, kurā vajadzētu paredzēt daudzgadu plānošanu gaidāmajiem ES tiesību aktu un politikas priekšlikumiem un darbībām brīvības, drošības un tiesiskuma jomā;

20. ar nepacietību gaida ES korupcijas novēršanas ziņojumu, ko Komisija plāno izdot 2013. gadā; cer, ka, Komisijai nosakot korupcijas riskam pakļautās jomas dalībvalstīs,

pastiprināsies pretkorupcijas centieni, tiks sekmēta paraugprakses apmaiņa, noteiktas ES tendences un veicināta mācīšanās no līdzbiedriem un ES un starptautisko saistību turpmāka ievērošana; aicina Komisiju apsvērt turpmākas ES politikas iniciatīvas korupcijas novēršanas jomā, jo īpaši dalībvalstīm un iestādēm saistošus tiesību aktus, kuros atspoguļoti augstākie pārredzamības un ētikas standarti, pienācīgi ņemot vērā korumpētu darbību nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēktiesībām ES un trešās valstīs;

21. mudina dalībvalstis, jo īpaši Grieķiju, Īriju, Luksemburgu, Poliju un Zviedriju ratificēt Eiropas Padomes Konvenciju par kibernoziegumiem; aicina dalībvalstis strauji transponēt savos valsts tiesību aktos 2013. gada 12. augusta Direktīvu 2013/40/ES par uzbrukumiem informācijas sistēmām, ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2005/222/TI[1];

22. atkārtoti apstiprina savu apņemšanos attiecībā uz transatlantiskajām attiecībām globālos jautājumos un šādu attiecību stratēģisko nozīmīgumu, vienlaikus uzsverot, ka uzraudzības programmas, piemēram, *PRISM*, var izraisīt cilvēktiesību pārkāpumus, jo īpaši privātās un ģimenes dzīves, kā arī saziņas konfidencialitātes jomā, un var arī ietekmēt Eiropas un ārvalstu valstspiederīgo citu cilvēktiesību — piemēram, vārda brīvības — ievērošanu; aicina ASV iestādes bez nepamatotas kavēšanās sniegt ES visu informāciju par savām uzraudzības programmām, kuras saistītas ar datu vākšanu, jo īpaši attiecībā uz šādu programmu juridisko pamatu, nepieciešamību, samērīgumu un īstenotajiem aizsardzības pasākumiem cilvēktiesību aizsardzībai, tostarp par pārkāpumu kompensācijas mehānismiem;

23. uzsver, ka Komisijai, Padomei un dalībvalstīm būtu jāapsver visi tām pieejamie instrumenti sarunās ar ASV; tādēļ aicina apturēt Pasažieru datu reģistra (PDR) un Teroristu finansēšanas izsekošanas programmas (TFIP) nolīgumu īstenošanu;

24. pauž dziļas bažas par aizvien lielāko cilvēku tirdzniecības apjomu, izmantojot transnacionālos tīklus un kibertīklus, kas būtiski apdraud neaizsargātas grupas, galvenokārt sievietes un bērnus, jo īpaši ekonomiskās un sociālās krīzes laikā; tādēļ uzsver, ka ir svarīga iekšējās drošības stratēģijas un Eiropas drošības stratēģijas mērķu un īstenošanas stratēģiska koordinācija, kam varētu būt nepieciešama abu dokumentu atjaunināšana; iesaka dalībvalstīm izstrādāt un pieņemt valsts plānus cilvēku tirdzniecības apkarošanai saskaņā ar ES 2012. gada stratēģijas cilvēku tirdzniecības izskaušanai ieteikumiem, nodrošinot, ka tos koordinē ES koordinators cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā;

25. atzinīgi vērtē 2011. gada 13. decembra Direktīvas 2011/99/ES par Eiropas aizsardzības rīkojumu[2] un 2012. gada 25. oktobra Direktīvas 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus[3], īstenošanu, kas ievērojami veicina noziegumos cietušo cilvēktiesību ievērošanu ES;

26. uzsver joprojām nozīmīgos terorisma un organizētās noziedzības draudus; atzinīgi vērtē Eiropola un *Eurojust* darbības nolīgumu spēcināšanu, kā arī minēto iestāžu un *Frontex* sadarbības pasākumus terorisma un organizētās noziedzības apkarošanai;

[1] OV L 218, 14.8.2013., 8. lpp.
[2] OV L 338, 21.12.2011., 2. lpp.
[3] OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp.

27. pauž bažas par to, ka pasaules un ES mērogā pieaug kibernoziegumu, seksuālas vardarbības pret bērniem un krāpniecības tendences, kā arī par milzīgo finansiālo un psiholoģisko kaitējumu, ko šādi noziegumi rada visā pasaulē; atzinīgi vērtē Eiropas Kibernoziegumu centra izveidi Eiropolā, lai risinātu kibernoziegumu problēmas, veidojot operatīvās un analītiskās spējas izmeklēšanām un sadarbībai ar starptautiskajiem partneriem;

28. atgādina, ka terorismā cietušajiem ir nepieciešama īpaša uzmanība, atbalsts un sociālā atzīšana, un uzsver, ka ir steidzami jāizveido īpašs tiesiskais instruments terorismā cietušajām personām.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	24.9.2013
Galīgais balsojums	+: 54 –: 11 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Pino Arlacchi, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Charalampos Angourakis, Jean-Jacob Bicep, Biljana Borzan, Kinga Gál, Metin Kazak, Barbara Lochbihler, Emilio Menéndez del Valle, Norbert Neuser, Doris Pack, Jean Roatta, Potito Salatto, Marietje Schaake, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Renate Weber
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	José Manuel Fernandes, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Isabella Lövin, Antonio Masip Hidalgo, Antigoni Papadopoulou, Jarosław Leszek Wałęsa